

- debatt@vl.no
- ring: 22 310 430 mellom klokken 09.30 og 11.30
- post: Vårt Land, pb.1180, sentrum, 0107 Oslo
- SMS: send VLDEBATT til 2005 (kr 1)
- For mer debatt, se www.vl.no/debatt

debatt

Skriv inn, skriv kort

Et innlegg skal være på maks **3.500** tegn. En replikk har maks **1.800** tegn. Legg gjerne ved bilde av deg selv. Vi foretrekker ditt innlegg på e-post. Konvolutter som postlegges må merkes med: «debatt».

Espen Utaker, debattleder
debatt@vl.no

– Egil Bergsager finner det umoralsk å drøfte energispørsmål og klimautfordringer uten å ta utgangspunkt i fattigdommens realitet, skriver Sigbjørn Grønås. Dette bildet er fra en flom i Bangladesh i 2008. Foto: Scanpix

klimatek

Klimakrisen må løses

Sigbjørn Grønås,
meteorolog

I innlegg i Vårt Land engasjerer geolog Egil Bergsager seg for verdens to milliarder fattige. Det trengs, de fattiges klage er Guds rop, sa biskop Hélder Câmara.

Bergsager finner det umoralsk å drøfte energispørsmål og klimautfordringer uten å ta utgangspunkt i fattigdommens realitet. Derfor støtter han ikke biskopenes klimautspill om en tenkepause for norsk oljepolitikk.

Biskopene har godt belegg for å mene at menneskenes utslipp av klimagasser – fra de rikeste i verden – fører til en klimakrise på sikt. Det er heller ikke tvil om at vi har plikt på oss til å dempe den globale oppvarmingen i tide. Uavhengig av fattigdom i verden må biskopene preke til omvendning når det gjelder klimautslipp. Men siden global oppvarming vil ramme de fattige mest, er kamp mot

klimakrise også en kamp for de fattige.

Vi må kjempe både for de fattige og for klimaet. Mitt håp er at begge kamper i størst mulig grad blir to sider av samme sak. Fattigdom bekjempes best ved at fattige land utvikler sin økonomi. Til det trengs det energi, slik Bergsager påpeker. Klimakrisen bekjempes ved utvikling av fornybar energi og ikke minst, bedre utnyttelse av energi. Norge, EU og andre rike land har gode intensjoner om klimatiltak for fremtiden. Det internasjonale energibyrået (IEA) sier i sin rapport fra 2008 at selv om disse tiltakene blir gjennomført, er det ikke tilstrekkelig for å redde klimaet. Verden må, slik som Norge og EU, sette seg et mål om at oppvarmingen må dempes til to grader fra den industrielle revolusjon til utgangen av dette hundreåret. Vi vet ganske bra hvor store utslipp verden kan tillate seg år for år i tiden som kommer for å nå målet. Skal klimaet reddes, trengs det internasjonale avtaler som sikrer at verden ikke slipper ut mer. Internasjonale avtaler må også sikre tilstrekkelig høy pris på utslipp av klimagasser som CO₂. Lykkes dette, vil satsing på fornybar energi lønne seg og problemene ideelt sett løse seg selv.

Et stort spørsmål er hvem som skal ha eiendomsretten til de utslipp vi kan tillate oss. I dag mener rike land at de har større rett til utslipp enn fattige. Jeg ønsker at kirken skal arbeide for at alle verdens mennesker skal få like

stor rett til utslipp. Da kunne de årlige totalkvotene fordeles på alle land etter folketallet, og det kunne etableres et internasjonalt marked for disse kvotene. Fattige land som India, ville få mer enn nok kvoter de første årene til å utvikle sin økonomi. Det som ble til overs, kunne de selge til god pris. Kina ville ha nok kvoter til å begynne med, men måtte etter hvert redusere utslippene. Norge ville få tildelt en tredel av forbruket de første ti årene, prisen på energi ville øke og bruk av fossil energi ville minke radikalt.

Bergsager prøver å så tvil om det virkelige er slik at vi er inne i en global oppvarming. Men dessverre, vi vet at våre utslipp gir en stadig økning i konsentrasjonene av klimagasser i atmosfæren, at dette gir en økt drivhuseffekt og global oppvarming. Usikkerhet kommer inn når det gjelder hvor stor oppvarmingen vil bli. Bergsakers argument er syltynne. Vi vil fortsatt få tiårssvingninger i for eksempel global overflatetemperatur. Derfor vil oppvarmingen slett ikke være jevn hele tiden. For tiden stiger havets nivå i gjennomsnitt med vel 3 mm per år, men regionale og lokale variasjoner er store. Maldivene ligger i et område der det praktisk talt ikke observeres stigning. Klimamodellene er vårt beste redskap for å projisere endringer i fremtiden, men vår kunnskap om global oppvarming bygger på langt mer enn klimamodeller.

‘Hvordan har du det – egentlig?’

Ja, slik spør K-SOS i sine annonser. Som frivillig medarbeider i Vestfold svarer jeg – takk, jeg har det bra, men jeg håper snart å komme tilbake igjen. Uten frivillige, ingen Kirkens-SOS. I Vestfold var vi 70-80 aktive frivillige i januar 2008.

Min siste vakt i Vestfold var 16. juni. Ingen ny vaktliste videre. Suspensjonen av senteret var et faktum. Jeg trodde at jeg fortsatt hadde en oppgave i K-SOS og søkte opptak i nabofylket Telemark. Fikk positivt svar – og ikke trodde, men håpet at jeg kunne avlaste der allerede i juli, fordi i sommermånedene er det av erfaring stor pågang av ensomme. Så kom notatet fra generalsekretæren, Nora Blaasvær, der hun blant annet sier: «Alle frivillige medarbeidere som har vært i tjeneste ved senteret i Vestfold, må gjennom en egnethetsvurdering før ny tjeneste ved annet senter.»

Etter 20 års fartstid i K-SOS ble jeg ekskludert fra tjeneste på ubestemt tid. Først 31. oktober fikk jeg min første vakt ved senteret i Telemark.

Gi meg én god grunn til at senteret i Vestfold ikke kan være operativt fra høsten 2009. Stillingen er utlyst! Senteret står klart! Takk, jeg har det fortsatt bra, men er utålmodig.

Astrid Landsverk

Ønsker vi en politisk kirke?

Den norske kirke krever fem års stans i ny oljevirkosomhet i Norge. Standpunktet er kontroversielt. Kirken selv mener den må ha lov til engasjere seg i samfunnsdebatten. Det er knapt noen uenig i, men bør kirken bli en partipolitisk aktør? For noen år siden reklamerte Paulus kirke i Oslo for den venstreradikale organisasjonen Attac. I klokkeårnet hang organisasjonens banner godt synlig, uten at kirken fant dette problematisk.

Jeg ser selvsagt at grensdragningen mellom samfunnsengasjement og politisk partivalg kan være uklar. Men for meg er det en klar grense mellom en kirke som reiser tema til debatt og maner til nestekjærlighet, tilgivelse og toleranse, og en kirke som argumenterer for å stanse ny oljevirkosomhet i Norge de neste fem år. Når kirken tar et slikt standpunkt, forholder den seg i liten grad til teologi, og i stor grad til partipolitiske vurderinger. Slike vurderinger bør kirken holde seg unna. Tilsvarende reagerer jeg når enkelte biskoper bruker kirken i sin kamp mot gasskraftverk. Hvilket helhetlig energipolitisk manifest baserer kirken seg på. Eller ser man seg blind på ritualer rundt den siste olje? Norge har mange aktive organisasjoner som jobber for blant annet miljøspørsmål. Jeg håper kirken avstår fra å ta opp kampen med disse – vi trenger ingen ny miljøbevegelse som er mer katolsk enn paven.

Ketil Solvik-Olsen,
stortingsrepresentant, Frp